

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 6.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Tako se dela za mir!

Vojna troblja se razlega že leto dni ter kliče sinove dveh držav h krvavemu plesu. Ti dve državi sta Bolivija in Paragvaj: dve sosedni republiki v Južni Ameriki. Med njima je nastal spor radi ozemlja, ki leži med obema ter se imenuje Chaco. Je to pusto ozemlje, ki se prej ni nikdo brigal zanj; ko pa so tam kaj odkrili najdišča rude, je velekapital zavohal obetajoči se mu dobiček in nahujskal dva prej v miru živeča sosedu, da sta si skočila v lase. To lasanje je Zveza narodov kot hladni opazovalec mirno gledala ter je naposled na septemborskem zasedanju pozvala obe državi, naj pustita lasanje ter rešita svoje sporne zadeve v okviru Zveze narodov. Na tem zasedanju se je pa tudi ugotovilo, kdo ima največji interes za vojnem sporu med Bolivijo in Paragvajem. To je namreč oboroževalna industrija raznih držav, ki po svojih zastopnikih v Ženevi vneto zagovarjajo idejo mira, iz svojih tovarn orožja pa prodajajo velike množine vojnega materiala obema vojujočima se državam, ki se brez orožja in streliva ne bi mogli vojevati, marveč bi morali ostvarjati idejo miru.

Razorožitvena konferenca, ki je imela namen, da zabrani nadaljnje oboroževanje Evrope ter pripravi vsaj delno razorožitev držav, se je razgubila v dolgovernih naučnih razpravah o miru in v malenkostnih razgovorih o podrobnih vprašanjih. Tako se je dolgo časa razpravljalo o tem, katero orožje je ofenzivno (napadalno) in katero defenzivno (brambeno), koliko centimetrov kalibra zadostuje, da defenzivno orožje postane napadalno itd. Medtem časom pa se je Nemčija pridno oboroževala z defenzivnim in ofenzivnim orožjem. Kako napreduje oboroževanje v posameznih državah, dokazuje prestolni govor nizozemske kraljice, ki ga je nedavno imela pri otvoritvi novega zasedanja holandskega parlamenta. Ta govor ugotavlja z resnobo in s skrbjo težnjo vojaškega oboroževanja, ki je povsod oživela. Nizozemska vlada stori vse, kar je v njenih močeh, da bi to težnjo omejila, vendar pa mora o njej voditi račune z ozirom na varnost lastne države. Isti dan se je poročalo iz Pariza, da se je vrhovni obrambni svet Francije pečal s podvigom francoske udarnosti in z odstranitvijo tehničnih nedostatkov, ki so jih pokazali zadnji vojaški manevri. Istega dne je sklenil italijanski ministrski svet izdati zakon o predmilitarizaciji in pomilitarizaciji vo-

jaški izobrazbi mladine, odnosno odraslih mož. Po tem zakonu se bodo dečki od 8. do 21. leta telesno in duševno vzgajali v militarističnem duhu; tisti pa, ki so odslužili vojaški rok, se bodo obvezno še 10 let vojaško vežbali naprej.

Kar se tiče oboroževalne industrije in njenega početja, je prav zanimive reči spravila na dan preiskava, ki se sedaj vrši pred senatom v Zedinjenih državah Severne Amerike. Preiskava je razkrila, kako postopajo razne tozadevne firme, kakšna vzajemnost vlada med njimi, čeprav so si drugače nasprotni, kako si delijo trg, to je države, katerim pošiljajo orožje, kako jih pri tem podpirajo vplivne osebe v dotični državi. To in marsikaj drugega je prišlo na dan v veliko nezadovoljnost prizadetih činiteljev in držav. Predsednik družbe »Federal Laboratories«, ki vzdržuje veliko municijsko fabriko, je pred senatom, ko so ga spravili v škripce, izpovedal, da je bila fabrika pripravljena pošiljati municijo na Japonsko in že stavila tozadevne ponudbe. Interesi

Zedinjenih držav so protivni interesom Japonske, municijska fabrika pa je pripravljena dobaviti orožje, ki bi se moglo v gotovih okoliščinah porabiti tudi proti Zedinjenim državam. V teku razprav se je tudi razkrilo, da je brat predsednika navedene družbe protestantovski pridigar in misijonar Pavel Young, ki je v službi verske ločine »Goreči evangelij«, svoj misijonarski poklic v državi Ekvador v Južni Ameriki porabil za to, da je za družbo prodajal kot agent orožje in municijo. Pred senatnim odborom se je prebralo pismo, ki ga je ta »goreči« protestantovski misijonar pisal bratu Ivanu Youngu kot družbenemu predsedniku in v katerem poroča, da gre kupčija s plinskimi granatami prav dobro. »Gorečnost« je v resnici prodajal ta protestantovski misijonar, toda ne evangeljsko, marveč — municijsko.

Take so torej razmere. Ženeva propoveduje veliko idejo miru. Razorožitvena konferenca dela, boljše rečeno, bi morala delati za razorožitev držav in narodov. Oboroževalna industrija pa proizvaja vedno več orožja in streliva ter z njim zalaga svet. Ali se tako dela za mir?!

Naš kraljevski par v bolgarski prestolici.

Dne 27. septembra dopoldne sta odpovala Nj. Vel. kralj in kraljica v bolgarsko prestolico Sofijo, da vrneta obisk bolgarskemu kraljevskemu paru. Kraljevo dvojico je spremljal zunanji minister Bogoljub Jevtič, maršal dvora general Dimitrijevič, prvi adjutant divizijski general Milan Ječmenič, minister dvora Milan Antič in še par generalov in polkovnikov. V spremstvu kraljice je bila dvorna dama gđ. Milka Grujičeva.

Dvorni vlak je pripeljal v Sofijo nekoliko pred 16. uro in se je ustavil tako, da je bil vagon z Nj. Vel. kraljico Marijo in kraljem Aleksandrom prav pred častno četo bolgarskih vojaških gojencev. Ni še dobro stal, ko so prvi izstopili maršal dvora general Dimitrijevič, prvi adjutant general Ječmenič in minister dvora Antič. Godba in peronu se je tedaj oglasila s častnim maršem. Prav pred vagonom, v katerem sta bila kralj Aleksander in kraljica Marija, je stal bolgarski kraljevski par s svojim spremstvom. Kralj Aleksander je izstopil iz vagona ves radosten radi prisrčnega in veličast-

nega sprejema. Bolgarski kralj Boris je našemu kralju stisnil roko in ga objel. Enako sta se objeli in poljubili obe kraljici.

Kralj Aleksander in kraljica Marija sta se podala proti častni četi vojaških gojencev in godba je zaigrala jugoslovansko himno. Z bolgarskim kraljem ob levici se je približal naš kralj bolgarskim ministrom in dostojanstvenikom. Vsi so mu bili predstavljeni. Naš kralj je stisnil vsakemu roko in spregovoril po nekaj besed. Sledil je odhod v dvorsko čakalnico, kjer je sprejel našo kraljevo dvojico predsednik sofijske občine, ki jima je ponudil po slovanskem običaju kruha in soli.

Na trgu pred postajo je čakala zbrana tisoč- in tisočglava ljudska množica, ki je pozdravljala visoka gosta z viharjem navdušenja.

Oba kralja sta stopila v odprt avtomobil, kraljici sta se peljali v zaprtem.

Bolgarska prestolnica je sprejela Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljico Marijo z velikim navdušenjem in iskrenim veseljem. Nepregledne množice ljudi so se zgrnile po sofijskih ulicah

ter prirejale prekipevajoče pozdrave jugoslovanski kraljevski dvojici, ki se je vozila v mesto v spremstvu Nj. Vel. kralja Borisa in kraljice Ivane.

Zvečer omenjenega dne se je odpejala kraljeva dvojica v двореc kralja Borisa v Vrani, kjer je bila večerja in so se razgovarjali visoki gostje v najožjem krogu o prisrčnosti sprejema.

Dne 28. septembra so se sestali predsednik bolgarske vlade Georgijev, zunanji minister Batulov in jugoslovanski zunanji minister Jevtič. Na tem sestanku so govorili o razvoju odnošajev med Jugoslavijo in Bolgarijo, kakor tudi o odnošajih obeh teh držav nasproti ostalim balkanskim državam.

Za časa bivanja našega kralja in kraljice v Sofiji se je vršilo več političnih razgovorov ter posvetovanj med kraljema ter ministri obeh držav, kojih prijateljsko razmerje je poglobilo tokratni obisk. Dne 30. septembra dopoldne sta odpotovala kralj in kraljica s svojim spremstvom nazaj v Beograd.

Od jugoslovanske vladarske dvojice se je poslovil prisrčno bolgarski kralj

Za čiščenje krvi

in proti slabi prebavi zahtevajte v lekarnah izrecno

v plombiranih paketih z varstveno znamko in imenom proizvajalca:

APOTEKA Mr. BAHOVEC

871 Ljubljana Reg. br. 76 od 5. II. 32

Boris s svojim spremstvom ter ogromne množice ljudstva. Meščanstvo, ki se je v gostih špalirjih razvrstilo po ulicah in trgih od dvora do železniške postaje, je pozdravljalo viharo našo kraljevsko dvojico. Kralj Aleksander je bil izredno razporejen in je želel uradništvu jugoslovanskega poslanstva v Sofiji ob slovesu, naj bi njihovo delo za zblizanje Bolgarije in Jugoslavije rodilo še nove uspehe.

Prepričana sem, da so me njegov blagoslov in njegove molitve rešile, ko sem 4 ure blodila nad oblaki. Nisem se upala spustiti na zemljo, ker sem se bala, da bi z letalom trčila na vrh kakšne gore, dočim me je veter gnal proti morju. Naenkrat pa kakor po čudežu, ko sem še imela bencina komaj za 5 minut, se je veter spremenil, in ko sem pogledala dol, sem zagledala mesto Hanoi. Po božji pomoči in lastni spretnosti sem prišla nad mesto Hanoi, pa ne nad morje. Letalka tudi govori z velikim spoštovanjem o jezuitih v znanem kitajskem mestu Šangaju, ki so ji dali potrebna pojasnila o vremenu, predno je zletela preko morja. »Neki stari dobri jezuitski pater«, tako je pozneje pripovedovala, »je na dan mojega starta (odhoda) vstal ob 4. uri zjutraj, da je izvršil opazovanja v ozračju in na nebesnem svodu, ter mi dal potrebna pojasnila in navodila.«

Papežev kočijaž — stoletnik. Papežev kočijaž Rinaldo Jasschini je nedavno praznoval svoj 100. rojstni dan. Službo papeževga kočijaža je vršil 55 let ter služil 5 papežem. Leta 1870 je bil sprejet kot kočijaž papeža Pija IX. Papeža Leona XIII. je vozil 25 let (1878—1903), Pija X. pa 11 let (1903—1914). Papež Benedikt XV., ki je vladal cerkev med svetovno vojno (1914—1922), mu je poveril vrhovno nadzorstvo nad papeškimi hlevi. Pod sedanjim papežem, ki vlada sv. cerkev od leta 1922, se je leta 1925 izvršila sprememba: mesto kočije je stopil avto, ki se v njem vozi papež. Jasschini pa je ohranil naslov: »papežev kočijaž«.

Dom duhovnih vaj pri Sv. Jožetu nad Celjem. Tridnevni tečaj oddeljenih duhovnih vaj se začne za dekleta v soboto dne 20. oktobra ob 6. uri zvečer. Priglasite se pravočasno! Prijavi pridenite znamko za odgovor! Vzdrževalnina za ves čas je 75 Din.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Bivši žid — novomašnik. Nedavno je nadškof nadškofije Milwaukee v Zedinjenih državah Severne Amerike posvetil za duhovnika g. patra Klyberja, ki je obhajal nato prvo sv. mašo v New-Jorku. Pater Klyber je bil rojen v New-Jorku leta 1890, in sicer od strogovernih židovskih staršev. Vzgojen je bil v neki židovski sirotišnici. Ko so leta 1917 Zedinjene države stopile v svetovno vojno, se je Klyber javil za službo pri vojaški mornarici. Eden njegovih tovarišev med mornarji ga je leta 1919 povabil, naj preživi dovoljeni mu dopust z njim v njegovi domači hiši. Ta hiša je bila katoliška in vsi člani rodbine so bili globoko verni. Mišljenje, ravnanje in življenje teh ljudi je napravilo na žida Klyberja globok vtis. Mati njegovega tovariša mu je dala nekaj poučnih katoliških knjig, ki jih je Klyber bral z velikim zanimanjem. Ko se je z dopusta vrnil v službo, se je obrnil na mornariškega duhovnika, ki mu je dal potrebni verski pouk ter ga je meseca februarja leta 1920 krstil. Njegova rodbina tega koraka ni odobrila, marveč ga je odločno obsodila. To pa Klyberja ni zmedlo niti ga ni moglo ovirati na izbrani poti, ki ga je vodila v katoliško duhovstvo. Zapustil je mornarico ter stopil v semenišče patrov redemptoristov v Krikwoodu. Njegovi židovski sorodniki so porabili vsa sredstva, da bi ga spravili iz semenišča. Klyber pa je ostal stanovit in tako dosegel cilj svojih srčnih želja: postal je katoliški duhovnik. Ko je obhajal novo sv. mašo, so se je udeležili tudi mnogi židovski sorodniki, ki so mu prej nasprotovali, sedaj pa se z njegovim korakom sprijaznili.

Verna katolikinja-letalka. Znana letalka gospa V. Vruce, ki je letela iz Londona v glavno mesto Japonske Tokio in

od tam v Ameriko, je bila vzgojena v nekem katoliškem samostanu v Londonu. Med svojim nevarnostno-polnim letom je zaupala v Boga in njegovo pomoč. V Zadnji Indiji se je morala v džungli spustiti na tla. Bilo je to v soboto zvečer. Da bi drugi dan mogla zadostiti svoji katoliški dolžnosti, je zletela s svojim letalom v mesto Lakone v francoski Indo-Kini, kjer je prisostvovala daritvi sv. maše. O božjem varstvu, ki ga je bila deležna, je govorila z ginenjskimi besedami. Rekla je: »Dobri stari pater Faber je moje letalo blagoslovil.

NOVICE

Osebne vesti.

Dva »Slovenčeva« urednika premislila v enem tednu. Dne 25. septembra je umrl v Ljubljani v Šlajmerjevem sanatoriju 45letni Lojze Vrtovec, bivši urednik pri »Slovencu«, bivši predsednik Pokojninskega zavoda in višji uradnik Zadrugne gospodarske banke. Rajni je bil v slovenski javnosti priznan socialen ter gospodarski delavec, neustrašeno katoliškega prepričanja in rodom iz Vel. Zabelj pri Ajdovščini na Goriškem. — Dne 28. sept. je umrl istotako v Šlajmerjevem sanatoriju v Ljubljani g. Lojze Golobič, urednik »Slovenčeve« kulturne rubrike. Rajni je bil iz Bele Krajine in rojen leta 1902. Po končanih modroslovnih naukih ni dobil profesorske službe in je vstopil v uredništvo »Slovenca«. Zasluznima kulturnima delavcema ohranimo časten ter hvaležen spomin!

Izpit za jetniške paznike. Pri okrožnem sodišču v Mariboru so napravili izpit za jetniške paznike s prav dobrim uspehom: Črepinko Franc, Preložnik Anton in Vrtnjak Janko.

Nesreče.

Huda nesreča z gasilskim avtomobilom. Dne 30. septembra je bila na Veliki Pirešici pri Celju otvoritev gasilskega doma. Iz Celja se je udeležilo otvoritvene slovesnosti gasilsko odposlanstvo s podstarešino jugoslovanske gasilske zveze g. Jernejem Vengustom, višjim poštanim kontrolorjem iz Celja. Celjani so se vračali krog pol 8. ure zvečer na gasilskem avtomobilu. Med Levcem in železniškim prelazom v Medlogu so srečali gasilci motociklista s prikolico, ki je vozil sem ter tja. Šofer gasilcev ga je hotel prehiteti, a baš tedaj je tudi motociklist krenil v isto smer. Da bi preprečil šofer trčenje, je z vso silo zavrl in je avto zaočeno proti Petrovcem. Radi prenažle zavore se je razbila karoserija in vsi, ki so bili v avtomobilu, so odleteli v loku na cesti. G. Jernej Vengust je priletel tako nesrečno, da je obležal pri priči mrtev. Antonu Korbarju, klesarskemu mojstru, je počila lobanja. Hudo sta bila poškodovana Franc Karbec, trgovec sin, in slikarski mojster B. Schlosser. Lažje poškodbe so dobili še trije in med temi tudi Vengustov sin.

Kolesarka si zlomila nogo. Na strmini pri Sv. Trojici v Slov. goricah je odpovedala 27letni tkalka Antoniji Bu-